

פ ר ט י כ ל מ ס י 5
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ט"ז טבת תשי"א - 25.12.1950
בשעה 11.00

חברי הועדה הנרכחים:

- היו"ר מ. ארם
- ש. גורן
- ח. לנדאו
- ט. לביא
- ט. אובא
- פ. ברנשטיין
- ד. מיקוביץ
- א. בהיר
- ה. פורדר

סדר-היום:

המשך הדיון במסקנות ביחס לחלוקת המלט.

היו"ר מ. ארם:

אני פותח את הישיבה, אם כי רק חלק מהחברים נוכח, כי אני רוצה שהמנדטים יתרגלו לבוא בזמן ואם לא - האחריות עליהם.

ברצוני להזכיר לכם מה הן ההחלטות שסוכמו בישיבה הקודמת. סכמנו על הקמת רשות ממשלתית בצירוף ועדה צבורית מיעצת לחלוקת המלט.

חייבנו העיקרון של חלוקת המלט;

חייבנו העיקרון של סולם עדיפויות וקבענו את העדיפויות. עוד מעט ממסור לכם העתק המכתב שהעברתי למשרד המסחר והתעשייה אשר בו ישנן ההצעות וההסתייגויות.

אלה הם הדברים שסיכמנו, וחוסכני שעשינו

המלאכה העיקרית.

אני מציע, שעתה נעבור על יתר הסעיפים סעיף אחר סעיף וננסה לסכמם. אולם, טרם שנעבור על הסעיפים השונים, ברצוני לומר, כי למעשה הועברה אלינו בעית המלט לאחר שנשמעו בכנסת תלונות על קיפוח והפליה בחלוקת המלט. אנו חייבים לענות גם על כך, כל אחד במיטב יכולתו ולפי מצפוננו הוא. אני הכינותי הצעה ביחס לכך...

ח. לנדאו:

אני מציע, שנעבור תחילה על הסעיפים ורק אח"כ ניכנס לדון בהצעתך.

היו"ר ס. ארם:
אנו נעבור סעיף סעיף ונראה מה אפשר
לטכס פה אחד ומה אפשר לטכס על דעת

רוב ומיעוט.

סעיף א' (1): רשות מרכזית לבניה בצירוף
ועדה ציבורית;

(2): רק ועדה ציבורית.

י"יף: זה סיכמנו ונתקבל הנוסח: רשות
מוסמכת ממסלתית בצירוף ועדה ציבורית מיעצת לחלוקת המלט.

סעיף ב' (1): זכות עדיפויות לפי סולם
מסויים ולפי אחוזים לכל קטיגוריה;

(2): זכות עדיפויות בלבד.

בסעיף זה חייבנו העיקרון של סולם
עדיפויות וקבענו את האחוזים לכל קטיגוריה.

סעיף ג' (1): דחייית בניני מותרות בכלל;
(2): המסך בניה זו ללא הפרעות;
(3): שריון אחוז מסויים גם לבניית
מותרות.

למעשה סיכמנו גם סעיף זה, כי בסולם
העדיפויות נקבעו כל צורות הבניה.

סעיף ד': הפסקת בנית בניני בטון במקום
בו מצויה אבן, כגון: ירושלים וחיפה.

ח. לנדאו:
אני מציע לאחד סעיף זה עם סעיף י':
להפסיק בנין קירות מלאים וחיצוניים
ממלט ולמצוא להם תחליף אחר, כמו, לבני טליקט.

אני מציע, שהנוסח של שני הסעיפים
המאוחדים יהיה: "איסור בנית קירות יצוקים ממלט לבתי מגורים
ולכל מבנה אחר, בו זה אינו הכרח מבחינה טכנית". ברצוני להביא
דוגמא: בבנית בריכת מים הכרחית יציקה. ברצוני להוסיף תוספת
לסעיף זה: הנהגת שיטת בניה של קירות החזקה מלבנים, כלומר, לא
מקונסטרוקציות בטון מזויין.

היו"ר ס. ארם:
אני מקבל את הצעתך לאחד את שני
הסעיפים, אבל אני מציע, במקום המלה:
"איסור" לכתוב: "המליצים להפסיק בנית קירות יצוקים ממלט לבתי
מגורים ולכל מבנה אחר בו זה אינו הכרחי מבחינה טכנית".

ש. גורן:
אני בני יודע את להצביע בעד הצעה זו או
לא. אני בני מהנדס ואני בני יודע את הדבר
הזה מקמץ במלט או מצריך כמות גדולה יותר של מלט. לי זה אינו
ברור.

הי"ר ס. ארם:

המסורה לשאלתך נאסרת בהצעה עצמה:
במקום מבחינה טכנית אין זה הכרחי.

פ. ברנשטיין:

אם תהיה זו המלצה, מה טוב.

א. בהיר:

אני מציע, להציע לממשלה למנות ועדת
מומחים אשר תבדוק את שיטות הבניה
למען הגיע לשימוש מינימלי במלט. אני יודע שיש דבר הנקרא:
תוחם. יהיה זה מבוחך אם ועדת הכלכלה של הכנסת תכונן ותגיד:
הפסיקו את יצירת הבתים בתוחם. עלינו לקבל החלטות שיהיה אליהן
יוחס של כבוד. אולם, אם אנו מביאים בפני הממשלה הצעה, למנות
ועדת מומחים שתבדוק את הענין, הרי זו היא החלטה פרינציפיונית
והממשלה צריכה לתרגם אותה לספת אמצאות.

הי"ר ס. ארם:

אני מציע לוועדה לקבל את הצעת חבר
הכנסת בהיר, להמליץ על הקמת ועדת
מומחים שתבדוק את האפשרויות של אימוץ השימוש במלט. סותר
לוועדה להציע לא רק דבר אלגורמי, אלא גם דבר קונקרטי. אני מציע
שמהינה שתי הצעות: להמליץ על ועדת מומחים, שתמצא את השימוש
במלט, ביחד עם זאת תבדוק את האפשרות להפסיק בניית בירות ממלט
במקום שהענין הזה אינו קשור מבחינה טכנית.

ט. לביא:

אני מקבל את הצעת חבר הכנסת בהיר
בתיקון אחד, שהקירות הפנימיים

בבנים רק ממלט.

ח. לנדמן:

אני מציע, לנקבל החלטה על המלצות
טכניות יקירות ובסוף יבוא עוד טעיף -

המלצה על הקמת ועדת מומחים.

הי"ר ס. ארם:

יבוא הצעה, להמליץ בפני הממשלה על
הקמת ועדת מומחים, שתבדוק את כל
צורות הבניה על מנת לצמצם ככל האפשר את השימוש במלט ולבדוק
האפשרות של הפסקת הבנין קירות ממלט, לפנאם להח תחליף אחר,
במידה שהדבר הכרחי מבחינה טכנית.

ה י צ י ה

ההצעה בתקבלה מה אחד

ישנו תיקון של חבר הכנסת לביא, להדגיש
כי הקירות הפנימיים ייבנו רק ממלט.

היו"ר מ. ארם:

ה צ ב ע ה

בעד התיקון של חבר הכנסת לביא - טיעוט
נגד - רוב

התיקון של חבר הכנסת לביא נדחה

ח. לנדאו:
לועדת המוסחים איבנו מציעים שום דבר.
אנו מציעים הצעות טובות והמוסחים
יכולים לבוא ולהציע הצעות אחרות.

היו"ר מ. ארם:
אני מצטער מאד. רק עכשיו קיבלנו הצעה
כוללת האומרת: ממליצים על הקמת ועדת
מוסחים שתבדוק את כל צורות הבניה על סנת לצמצם את הטימוט במלט.

ח. לנדאו:
אני מצטער מאד, אין לי כל כוונה לפגוע
בך, אבל אתה מערבת פרטיות.

הועדה החליטה על הקמת ועדת מוסחים -
והחליטה בתקבלה - שאין לה כל קשר להמלצות הנוספות, שהועדה
תצביע עליהן.

היו"ר מ. ארם:
בהצעה הכוללת, כלולה הצעה לעודד הפסקת
בנין קירות ממלט.

ח. לנדאו:
הנוסח אינו טוב. אני מציע את הנוסח:
"הועדה ממליצה להפסיק בנין קירות יצוקים
ממלט בבתי מגורים ובכל מבנה אחר בו זה אינו הכרחי מבחינה טכנית".

היו"ר מ. ארם:
הצעתך זו בתקבלה.

א. בהיר:
אני מציע להסתפק בהצעה אחת כוללת.

היו"ר מ. ארם:
אנו מציעים הצעות קונקרטיות טכניות.

א. בהיר:
אני מציע, כי נחליט בפרינציפ לא להכנס להצעות טכניות, אלא למסוד זאת לוועדת המומחים.

היור' ס. ארם: אעמיד את הצעתך להצבעה.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת בהיר, להסתפק בהצעה כוללת - 4

בעד ההצעה, להציע הצעות קונקרטיות - 2

בתקבלה הצעת חבר הכנסת בהיר להסתפק בהצעה כוללת.

היור' ס. ארם: סעיף ה: "הפסקת בנין סועדונים" זו היא הצעת חבר הכנסת לביא.

לביא: אני מציע לדחות לטנתיים בניית סועדונים.

היור' ס. ארם: למעשה, בדחתה הצעה זו, כי בסולם העדיפויות קבענו קטיגוריה גם לבניני ציבור הכוללים סועדונים.

הצעת חבר הכנסת לביא, להפסיק בניית סועדונים - בדחתה.

היור' ס. ארם: סעיף ד: הפסקת בניית בניני ביטון במקום בו סצויה אבן, כמו, ירוסלים וח'פה.

לביא: בתוספת: ובכל מקום שיש חורבות של אבן.

היור' ס. ארם: ישנה הצעה, שאין בכנסים לדיון קונקרטי.

א. בהיר: אני מציע ברוח אחר להצעה זו: סליצים בפני המסילה לעשות כל המאמצים לפיתוח חרושת האבן למען אפשר הגדלת סחי הבניה מאבן במקומות שהיא סצויה.

לביא: אני סוכן לקבל הצעה זו בתוספת: ובכל מקום שיש בו אבנים מסתתרות מחורבות.

ה. פורד: אני מציע לוועדה לא להציע יותר מדי, מה שקוראים הצעות קונקרטיות. ברצוני להסביר לחבר הכנסת לביא, מדוע אי אפשר לקבל הצעתו, כי (א) בירוסלים

ישיבת ועדת הכלכלה
25.12.50

בניה מאבן צריכה לעלות ב-40% -30 יותר מאשר מבטון; (ב) כרגע זה אין כל אפשרות להובלה; (ג) אין כמעט אפשרות להכין את האבנים. כלומר, מהנדס בינוני אשר יקרא הצעה זו ידע, שזו היא המלצה בלתי מעשית. אני מציע, מיפוא, להגביל את מספר ההצעות הבלתי מעשיות.

א. בהיר:
אני מציע לכתוב: "הועדה ממליצה בפני הממשלה לשים לב לשימוש באבן שישנה בקרים ובכל מקום אחר".

ש. לכיא:
לפי הצעה זו הממשלה יכולה לא לעשות זאת.

היו"ר מ. ארם:
ישנן שתי גרסאות: (א) חבר הכנסת בהיר מנסח את ההצעה: "הועדה ממליצה בפני הממשלה לשים לב לשימוש באבן במקומות שיש בהם אבן"; (ב) חבר הכנסת לביא מנסח את ההצעה: "הועדה ממליצה בפני הממשלה לעשות כל המאמצים לפיתוח חרושת האבן למען אפשר הגדלת שטח הבנין מאבן במקומות שהיא מצויה ובכל מקום שיש בו אבנים מסוימות סחורבות".

ה צ ב ה

בעד הצעת חבר הכנסת בהיר - רוב
בעד הצעת חבר הכנסת לביא - מיעוט

בתקבלה הצעת חבר הכנסת בהיר

חבר הכנסת ש. לביא שומר לעצמו זכות הסתייגות.

היו"ר מ. ארם:
סעיף ו: "הקצבה לבית החרושת ברמלה ולהרחבת בית החרושת "נשר" עם קביעת מועד להרחבה זו."

א. בהיר:
אני מציע להפריד את הקצבה לבית החרושת "נשר" מהקצבה להקמת בית החרושת ברמלה. אם תנתן לבית החרושת "נשר" הקצבה, תוכל להעשות במשך 8 חדשים.

היו"ר מ. ארם:
אני מקבל את הצעתך והסעיף ינוסח בצורה הבאה: הקצבת דרויזים להרחבת בית החרושת "נשר" והקצבת דרויזים להקמת בית החרושת ברמלה, בתנאי שיקבע על ידי הממשלה מועד מסוים להרחבת בית החרושת "נשר" ולהקמת בית החרושת ברמלה.

ח. לנחאוו:
אני מציע את הנוסח הבא:
המלצה להקצבת מטבע זר הדרוש להרחבת הייצור הקיים ולהרחבת סבבים חדשים הייצור המלט באם

באם אין יכולת להשיג סטבע זר על ידי שיקעות הון פרטי למטרות
הנ"ל.

אנני רוצה להודעה תביא עובדה. הנה,
יטבן הצעות בלגיות שקיימות כבר למעלה ממאה להקמת בית חרושת
למלט עם סגנים טובים, איפה שמין כל כורך בסטבע זר. אם יתברר
שהצעה זו אינה קיימת, צריך להקציב סטבע זר.

היו"ר ס. ארם:
איננו יכולים לקבל החלטה על הצעה
זו עדיין.

א. בהיר:
אנני מתנגד להצעת חבר הכנסת לנדאו.
לפני כמה זמן אמר לי, כי ישנן הצעות
בלגיות להקמת בית חרושת למלט. טאלתי חותו, אם הוא בטוח בזה,
והוא אמר לי, כי יבדוק זאת, אבל הוא לא בדק. אינני חושב,
שושלת הכלכלה יכולה להצביע נגד, כל עוד לא בררה את העניין.

היו"ר ס. ארם:
אצביע את שתי ההצעות.

ה צ ב ע ה.

בעד הצעת הועדה - ר. ב.
בעד הצעת חבר הכנסת לנדאו - סיעות

בתקבלה הצעת הועדה: הסלצה להקצבת סטבע זר
להרחבת בית החרושת "נשר" והקצבת סטבע זר להקמת בית החרושת
ברמלה, בתנאי שיקבע על ידי הממשלה מועד מסוים להרחבת בית
החרושת "נשר" ולהקמת בית החרושת ברמלה.

הצעת חבר הכנסת לנדאו נדחתה, לא מפני שישנה
התנגדות להצעה זו, אלא מפני שפני הועדה
לא הובאו כל נתונים וידיעות.

חבר הכנסת לנדאו שומר לעצמו זכות הסתייגות.

היו"ר ס. ארם:
טענתו: באם בית החרושת "שטרון" לא
יוקם על ידי בעליו הפרטים מוסכם עם
הממשלה, יעבור בית החרושת לידי הממשלה.

א. בהיר:
אנני חוזר על הצעתי, שהצעתי בישיבות
הקודמות, שנזמין את בעלי בית החרושת
"שטרון" לוועדת הכלכלה לטען מילת דו"ח על המצב בבית החרושת,
ורק לאחר מכן נקבל איזו שהיא הסלצה בעניין זה.

ה. פורדר:
אנני תומך בהצעת חבר הכנסת בהיר. איננו
יכולים לקבל הסלצה כזאת מבלי לדעת את
הפרטים.

היו"ר ס. ארם:
אנני מבין, שברוב דעות מתקבלת ההצעה:
להזמין את הנהלת בית החרושת "שטרון"
ורק לאחר מכן לקבל החלטה.

היו"ר ס. ארם:

סעיף ט"ז: טתן עדיפות לבנייה המספקת
דולרים.

הצעה זו נתקבלה, למעשה, בשעה שנתקבל
סולם העדיפויות.

היו"ר ס. ארם:

סעיף י"א: עודד להקמת בית חרושת ללבני
סליקט.

ח. לנדאו:

אבי מציע:
א. המלצה להקצבות סטבע זר הדרוש להגבלת

בתי החרושת ללבני סילקט;

ב. עודד להקמת בתי חרושת חדשים לליבני

סליקט;

ג. עודד להקמת בתי חרושת ללבנים שרופות,

לקירות, מחיצות ולרעפים מחומר שרוף.

היו"ר ס. ארם:

אבי מציע, שלא בחליט על הקצבת סטבע זר.

אבי מציע שהסעיף ינוסח כך:
המלצה לעודד הקמת בתי חרושת ללבני
סליקט ולבנים שרופות לתעשיית רעפים ולהחזקת בתי החרושת הקיימים.

א. בהיר:

אבי מציע להוסיף: ולקיום מלאי לחלקי
חלוף לבתי החרושת הקיימים.

ח. לנדאו:

אבי מקבל את ההצעות הללו.

היו"ר ס. ארם:

אנן כן, סעיף 11 ינוסח כדלקמן:
מסליצים לעודד הקמת בתי חרושת ללבני
סליקט ולבנים שרופות לתעשיית רעפים, להחזקת בתי החרושת הקיימים
ולקיום מלאי חלקי חלוף לבית החרושת הקיימים.

אנו עוברים לסעיף י"ב:
חלוקה צודקת של יתר חמרי בנין.

א. בהיר:

אני רוצה לנסח את הצעתי כך: ועדת הכלכלה
מסליצה בפני הממשלה לקיים הסדר כולל
של כל ענף הבנייה, ומחליטה לעצמה לדון על יסודות ההסדר הזה באחת
מישיבותיה הקרובות.

מחוץ למלט ישנם עוד חמרי בנייה שאינם
נמצאים בקיצוב ופיקוח. אנו קבלנו החלטה כוח לפיקוח על מלט, אבל
לא קבלנו החלטה כיצד יחולקו שאר חמרי הבנייה, כי אסרנו, שטאלה זו
יורשת דיון נוסף, והיות וענין המלט דחוף קבלנו הצעות קונקרטריות
ביחס למלט. על כן, אני מציע עכשו שבקיים דיון על הסדר כל הבניה
בארץ.

היו"ר ס. ארם:

היות וישנן שתי הצעות: פיקוח והסדר
כל הבניה וחלוקה צודקת של יתר חמרי
הבנין, אני מבין שאפשר לנסח את שתי ההצעות הללו בפשטות, שאנו
מסליצים בפני הממשלה לקיים פיקוח מלא על הבניה, טתן רשיונות
וחלוקה צודקת של חמרי הבנין, לפי סולם העדיפויות שנקבע ביחס למלט

זוהי הצעתי.

ה. פורדר:
אני מציע לחבר הכנסת בהיר לדחות את הצעתו עד אשר יתקיים הדיון בועדת הכלכלה. אני חושב, שתחילה יש לערוך את הדיון ורק אחר כך להציע הצעות הסלחה.

א. בהיר:
אני אומר, שצריך להיות הסדר כולל של הבניה, אבל אם ישנם חברים, שאומרים, כי צריך להגיע לידי מסקנות לאחר הדיון, אני מוכן לקבל זאת. אולם, אני מציע, שנמליץ בפני הממשלה, שהועדה חושבת, שיש צורך לקיים פיקוח על כל יתר הסוגים של חמרי הבנין, ומחליטה לקיים בירור על בעיות הסדר הבניה. ישנם בנינים, שקבלו מלט, אך אין להם ברזל, או עץ, כי חמרים אלה אינם נמצאים בפיקוח. אני מוכן, שנמליץ בפני הממשלה לקיים פיקוח גם על יתר חמרי הבנין, ועל ענין הסדר הבניה בכללותה, אין הדבר יעשה, אם יש צורך ביבוא ללא תשלום בחמרי בנין, או לא - על כך נקיים בירור נפרד בוועדת הכלכלה.

ה. פורדר:
אני מציע לחבר הכנסת בהיר, לדון קודם כל אם יש צורך בפיקוח, או לא ורק אחר כך להסיק מסקנות.

ה. לנדאו:
אני מציע להסיר את ההצעה של חבר הכנסת לביא מסדר היום, כי אם עד היום אפשר היה להשיג את יתר חמרי הבנין ללא עמידה בתור וללא התרוצצויות הנמסכות 3 חדשים, הרי עתה, לא יוכלו להשיג גם אחרי כל דקיימים האלה. על כן, כל המוטיף אינו אלא טקסה על הקשיים הקיימים.

ס. אונא:
אולי יסכים חבר הכנסת בהיר, שננסח את החלק הראשון בצורה שלילית: הועדה מחוה את דעתה, שאחרי ענין הסדר הבניה, אין לוותר על הפיקוח גם על יתר חמרי הבנין.

היר"ר ס. ארם:
הצעתי היא פשוטה: להמליץ בפני הממשלה על קיום פיקוח מלבד על הבניה, על מתן רטיונות ועל חלוקה צודקת של יתר חמרי הבנין לפי סולם העדיפויות שנקבע בסטטוס חלוקת המלט.

ישנה הצעה שניה של חבר הכנסת פורדר: קודם כל לקיים דיון בענין זה ואחר כך להסיק מסקנות. הצעה שלילית, של חבר הכנסת לנדאו: להסיר את הצעת חבר הכנסת בהיר מסדר היום.

הצעה רביעית של חבר הכנסת בהיר: לאחר שקיים פיקוח על מלט, ברזל ועצים, חושבת הועדה שאין לוותר על פיקוח גם על יתר חמרי הבנין, ומחליטה לקיים דיון כללי על הסדר הבניה ולהביא בפני הממשלה את מסקנותיה.

ה. פורדר:
אני מסיר את הצעתי.
היר"ר ס. ארם:
אם כן, ישנן 3 הצעות.

ה צ ב ע ה.

- 2 - בעד הצעת חבר הכנסת לנדאו, להסיר את הצעת חבר הכנסת בהיר מסדר היוב
- 4 - בעד הצעת חבר הכנסת ארם, כפי שנוסחה לעיל
- 4 - בעד הצעת חבר הכנסת בהיר, כפי שנוסחה לעיל

ה צ ב ע ה.

- 4- בעד הצעת חבר הכנסת ארם, כפי שנוסחה לעיל
- 5- בעד הצעת חבר הכנסת יהיר, כפי שנוסחה לעיל

בתקבלה הצעה חבר הכנסת בהיר:

ועדת הכלכלה חושבת, כי יש צורך לקיים פיקוח על כל יתר הסוגים של חמרי הבנין ומחליטה לקיים בירור על בעיות הסדר הבנייה.

חברי הכנסת ארם, סיקוביט ולנדאו - רוסמים לעצמם זכות הפתיגות.

אנו עוברים לסעיף י"ג:

היו"ר ס. ארם:

- 1) יבוא ללא תשלום בלי דריסת 50%.
- 2) יבוא ללא תשלום אבל בהקפדה, על הענין של 50%.

אני מציע לדון על יבוא ללא תשלום של חמרי בנין כאשר נדון על הסדר הבנייה.

א. בהיר:

אני מציע לדון על יבוא ללא תשלום של חמרי בנין באופן מיוחד, ללא כל קשר

היו"ר ס. ארם:

עם הבנייה.

אני מקבל את הצעתך.

א. בהיר:

אני מציע : יבוא ללא תשלום בלי הדרישה ל-50%.

ח. לנדאו:

ישנן שתי הצעות: הצעתי: לקיים דיון נפרד בטאלת היבוא ללא תשלום והצעת חבר הכנסת לנדאו: לקיים יבוא ללא תשלום ללי הדרישה של 50%.

היו"ר ס. ארם:

ה צ ב ע ה.

היו"ר ד.א.ס. ארם:

- 3 - בעד הצעת חבר הכנסת לנדאו, לקיים יבוא ללא תשלום בלי דרישה של 50%
- 5 - בעד הצעת חבר הכנסת ארם, לקיים דיון נפרד בענין יבוא ללא תשלום של חסרי גבין

בתקבלה הצעת חבר הכנסת ארם: לקיים דיון נפרד בענין יבוא ללא תשלום.

חבר הכנסת שומר לעצמו זכות הסתייגות.

אנו עוברים לסעיף ט"ו:
1) הסוואת החירים למלט, פרט לקטגוריות: בטחון, שיכון וסליה יתעשה.

היו"ר ד.א.ס. ארם:

2) שני מחירי מלט: מחיר המלט המקומי ומחיר המלט הטובא ללא תשלום.

אני מסיר את הצעתי.

ח. לנדאו:

אם כן, ישנה הצעה אחת, שיהיו שני מחירי מלט: מחיר המלט המקומי ומחיר המלט הטובא ללא תשלום.

היו"ר ד.א.ס. ארם:

הטובא ללא תשלום.

אני מציע, שכרגע נקבע בפרלימנציה שיהיו שני מחירים, ונמליץ בפני הממשלה

א. בהיר:

שתענה את פרטי הביצוע.

אני מציע, שהמלט אשר יובא באמצעות יבוא ללא תשלום יועמד לרשות המביאים

ח. לנדאו:

לסימוס שיקבע על-ידם.

אין זה סייד לענין המחיר, אתה יכול להציע זאת כאשר נדון על יבוא ללא

היו"ר ד.א.ס. ארם:

תשלום.

ישנה הצעת חבר הכנסת בהיר: קיימים שני מחירי מלט ועל הממשלה לקבוע מה הם הסוגים שיהנו ממחיר המלט המקומי ומה הם הסוגים שיהנו ממחיר המלט הטובא על-ידי יבוא ללא תשלום.

אני מציע לדחות את ההצבעה על הצעה זו, עד אשר נדון בענין היבוא ללא תשלום.

ט. לביא:

ישנה הצעה אחת - לדחות את ההצבעה בענין מחירי המלט עד אשר נדון על היבוא ללא

היו"ר ד.א.ס. ארם:

תשלום והצעה שניה, של חברי הכנסת ארם ובהיר, שאנו קובעים שני מחירי מלט: מחיר המלט המקומי ומחיר המלט הטובא ללא תשלום.

ס.א.ת/ת

ישיבת ועדת הכלכלה
25.12.50

ועל הממשלה לקבוע מה הם הסוגים שיהנו ממחירי המלט המקומי.
א. מזור: והצעתי - מחיר מלט אחיד.

ה י ו ר ס . א ר מ : ה צ ב ע ה

- 4 - בעד הצעת חבר הכנסת לביא, כפי שנוסחה לעיל
- 1 - בעד הצעת חבר הכנסת מזור, כפי שנוסחה לעיל
- 5 - בעד הצעת חברי הכנסת ארם ובהיר "

בתקבלה הצעת חברי הכנסת ארם - בהיר: הועדה
ממליצה על קביעת שני מחירים למלט: מחיר
המלט המקומי ומחיר המלט ללא תשלום, ועל
הממשלה לקבוע מה הם הסוגים שיהנו ממחירי
המלט השונים.

א. פרמינגר: אני מבין, כי אנו יכולים לקבוע מחיר
למלט המקומי, ואיננו יכולים לעשות זאת
לגבי מלט יבוא, כי עדיין לא החלטנו אם יהיה יבוא מלט.

ה י ו ר ס . א ר מ : אם יתברר, שלא יהיה יבוא מלט ללא תשלום,
ברור, כי כולנו בעד מחיר אחיד, ואף אחד
אינו חושב להציע שגם במלט המקומי יהיו שני מחירים.

ש. מיקוביט: האם המלט אשר יובא ללא תשלום יכנס לסולם
העדיפויות?

ה י ו ר ס . א ר מ : הקטיגוריות: בטחון, שיכון עולים ובניה
ציבורית יהנו אך ורק ממלט מקומי, היתר -
ממלט אשר יובא ללא תשלום.

א. פרמינגר: אני מציע שועדת הכלכלה תקבע מי יהנה
ממחיר המלט המקומי.

ה י ו ר ס . א ר מ : ישנן שתי הצעות: א. שהועדה תקבע מי יהנה
ממחיר המלט המקומי; ב. שהממשלה תקבע זאת.

ו. לביא:

אני מציע, שלא נדון על המחירים, אלא רק לאחר שנדון בכל בעית היבוא ללא תשלום.

היו"ר ס. ארם:

ה צ ב ע ה.

- בעד ההצעה, שדוח ט את ההחלטה בענין המחירים לאחר שנדון בכל בעית היבוא ללא תשלום - 4
- בעד ההצעה, שאנו קובעים מחיר אחיד למלט - 1
- בעד ההצעה, שיהיו 2 מחירים למלט - 4

ה צ ב ע ה.

- בעד ההצעה, שאיננו קובעים עכשו מחירים למלט - 5
- בעד ההצעה, שאנו קובעים עכשו מחירים למלט - 3

בתקבלה ההצעה, שהועדה אינה קובעת עכשו את מחירי המלט, אלא רק לאחר שתדון בכל בעית היבוא ללא תשלום.

היו"ר ס. ארם:

בזה סיימנו את הדיון בכל הסעיפים.

ח. לנדאו:

יש לי הצעה נוספת: עדוד שיכון עממי על ידי כל הנדרשים המעוניינים, ואי קשירתם בהשתיכות מפלגתית, על ידי העמדת קרקע ראויה לךשומה של הבניה הזאת בפרוורי יערים והמושבות למען אפשר שיכון זול לכל אזרח ולמען הוזיל בדרך זו את הבניה בעיר על ידי הגדלת ההיצע של שיכון בפרוורי הערים והמושבות.

היו"ר ס. ארם:

אינני יכול להצביע הצעה זו מטעם פשוט: אי אפשר להצביע הצעה, אשר בעקיפין אומרת כי הממשלה אחראת לענין מפלגתי זה או אחר, ויחד עם זאת, לא התקיים דיון על הצעה זו.

ח. לנדאו:

היה דיון על כך גם בענין העדיפויות וגם בדיון האחרונים לסוגי הבניה השונים. שאלת השיכון העממי היתה בדיון בצורה זו או אחרת. במיקנות לדיון אני מעלה הצעה זו. הועדה רשאת לקבלה ורשאית לדחותה.

דובר כאן, כי רוצים לצמצם בניה יקרה, בניה לקוטים, והובעו דעות שונות ביחס לכך. אני חושב, שאחת הדרכים להרבות בשיכונים היא על ידי כך שמחירי השיכונים בעיר יורו.

היו"ר ס. ארם:

ברצוני לקבוע, כי כאשר קבענו את סולם העדיפויות בקבע גם ענין השיכון העממי, ועל כן ברור דבר אחד, שכל המלצה לעודד את השיכון העממי אינה יכולה לשנות את סולם העדיפויות שקבלנו. אינני פוסל את הענין שאתה מציע, אבל אי אפשר להגביב דבר, מבלי שיערך עליו דיון. אני מוכן להון על השאלה הזאת, כאשר תביא אותה לדיון בפני הועדה.

ו. לביא:

אני פוסל את העמדת השאלה הזאת על כדך היות של הועדה, כי מכלל לאו אתה שומע הן, כאשר הוא מדבר על הפליה מפלגתית.

אם נדבר על הפליה ספוגתית, הרי אדבר על הפליה כלפי טולל בונה
וטפעלים הסתדרותיים אחרים המופלים לרעה. אני פוסל את העמדת
ההצעה, כי אני רוצה, שבכנסת ידעו שאנו הורדנו אותה מסדר היום
של הועדה.

ח. לנדאו:
החבר יב סבורים שאני מכניס בהצעה זו
את המלה: הפליה. אינני מוסר הפליה,
אלא: "אי קטירתו בהסתליכות ספוגתית..."

ו. גורן:
אני מתנגד להצעת חבר הכנסת לנדאו לא
רק מאותו ניסוק שאמר היו"ר מ, ארס,
אלא גם מתוך כך, שאין סיכון עממי יותר מאשר סיכון מאורגן, וסיכון
מאורגן נעשה גם על ידי ההסתדרות, גם על ידי רסקו וגם על ידי
העיריות.

ה. פורדר:
לדעתי, יש בהצעת חבר הכנסת לנדאו גרעין
בריא. אני הבינתי שהוא, סעונין בבניה
מאורגנת שאינה תלויה בהסתליכות למפלגה. אני מציע לחבר הכנסת לנדאו
לדחות את הצעתו לדיון הכולל על הסדר הבנייה.

א. בהיר:
אני תומך בהצעת חבר הכנסת פורדר.

ח. לנדאו:
הצעה זו אינה קטורה בדיון הכללי על
חלוקת המלט. היא באה, לדעתי, להתוות
דרך בריאה לבנייה במדף. אני מאסער מאד, לא אוכל להענות להצעת
חבר הכנסת פורדר.

פ. ברנסטין:
אני חושב, כי להצעת חבר הכנסת לנדאו
ישנו יסוד חזק, אבל בן אדם צריך להיות
דון קיטוט כדי לחשוב שלפי המצב הקיים אפשר להגשים זאת.

היו"ר מ. ארס:
ה צ ב ע ה.

- 3 - בעד הצעת חבר הריסת לנדאו, כפי שנוסחה לעיל
- בעד הצעת חבר רייט פורדר, לדחות את הדיון
בהצעה זו לדיון הכללי ביחס לאסדר
הבנייה
- 5 -

נתקבלה הצעת חבר הכנסת פורדר:
לדחות את הדיון בהצעת חבר הכנסת
לנדאו לדיון הכללי ביחס לאסדר הבנייה.

היו"ר מ. ארס:
ישנו עוד טעין אחד, אשר לסמו, למעשה,
התחיל הדיון בענין המלט.

ברצוני להזכיר לחברי הועדה, שענין המלט
הועבר לדיון בוועדת הכלכלה על יסוד התלונות שנשמעו על הפליות וקיפוחים
בסמך חלוקת המלט. לדעתי, אנו צריכים לענות על שאלה זו.

הצעת היא, הועדה, לאחר הדיון המפורט
בענין חלוקת המלט ומספקת על יסוד החומר הרב והמפורט שהוגש לה -
קובעת, כי אין שום יסוד, אצטמוט שנשמעו בכנסת, מפי חבר הכנסת גיל,
סקאלי וקופח הספור המדוי בקבלת מלט לטובת המסור ההתישבותי
והקואופרטיבי דרך צבורות המרכז וטולל בונה. המספרים המדויקים
על חלוקת המלט שהוגשו בפני הועדה מוכיחים בדיוק את ההפך - קופחה
לרעה באופן בולט ההתישבות העובדת וכן חברות סיכון צבוריות שמסרו
מספרים מדויקים על השימוש במלט שהוקצב להם. לעומת זאת, מי אמר
היה לבדוק את השימוש במלט שעבר לבניה הפרטית דרך קבלני בנייה שונים.

ח. לנדאו:

אין לפני כרגע נוסח ביחס לענין זה.
אני שומר לעצמי זכות להביא נוסח מדויק יותר. מסקנתי היא, על סוג החומר הסטטיסטי שהובא לפנינו, שהיתה הפליה לרעה, ואני מוכרח אותה על ידי מספרים, לטובת סולל בונה והמטביר המרכזי וקופחה היזמה הפרטית בחלוקת המלט.

א. מזור:

היו, ס. ארט, אמר, גיין היתר: "ההפך, ילמעה קופחה ההתישבות העומדת."
לאחר שמענו, שכל אחד לא קבל כמות מספקת על מלט, שאלתי ואני חוזר ושואל: מאין הגיעו כמות מלט לסוק השחור? אם שמענו, כי משהו מכר לסוק השחור, הרי זה רק הסקטור הקואופרטיבי.

היו"ר ס. ארט:

אני הצעתי הצעה זו לא כיו"ר הועדה, אלא כחבר הועדה ואמרתי מה שאני חושב בצורה עדינה, בצורת מפורטת יותר, באשר במליאת הכנסת.

ה. פורדר:

אני מעריך מאוד את היזמה של חבר הכנסת ארט, אבל נדמה לי שאין מקום להציע הצעה כזאת. אנו בדקנו את שאלת תוצרת המלט וקבענו עדיפויות. לא היה כל ויכוח בענין ההפליה. אני מוכן להכנס עכשו לדיון זה. אינני רוצה שאצלנו יהיה תמיד בלבול של המושגים: סוק שחור והפליה. הפליה, פירושה - השפעה מצד מנגנון הממשלה לטובת סקטור פרטי ולרעת סקטור קולקטיבי. עד עכשו לא היה פיקוח על המלט, ולכן, באופן הגיוני, אין מקום לדבר על הפליה לא מצד חבר הכנסת גיל ולא מצד חבר הכנסת ארט על ידי תשובה. התערבות בלתי אובייקטיבית מצד הממשלה יכולה להיות אך ורק אם יש פיקוח ומשתמשים במנגנון הממשלתי לרעת מישהו.

לעומת זאת, ישנו דבר אחד, אשר עליו אנו כן חייבים להביע דעה. לדעתי, היה זה מטעה, שלא התחילו בפיקוח על המלט לפני כמה חדשים. אינני יכול לנחם כרגע מחשבה זו, אבל כן אני שומר לעצמי זכות להציע לוועדה נוסח מדויק בענין זה. היתה זו טגיאה מצד הממשלה. היה הכרח להתחיל בקיצוב המלט עוד לפני כמה חדשים, ואז אפשר היה למנוע את החלוקה הכללית אודות של המלט. לכן, אני מציע, כי יבטיחו לא לדבר על הפליה, אלא נביע דעה על כך, שהממשלה היתה צריכה להתחיל בקיצוב כבר לפני זמן ניכר.

ט. גורן:

איננו מדברים פה בפני אסיפה ולא בטביל העתונות, ואיננו חושבים לעשות כאן רווחים מפלגתיים כשם שמישהו עשה זאת באמריקה ביחס ל-51% שחייבים לתת למדינת ישראל בכל מפעל שמקיימים כאן, אנשים שעשו זאת חסרו שהם מביאים תועלת למדינה. לדעתי, הם הביאו נזק גדול למדינה ישראל. פה איננו עוסקים בזה. והאמת היא שלא היתה כל הפליה.

א. בהיי:

אני חושב, שאיננו צריכים לשאת כאן באומים פוליטיים, אלא אנו חייבים להגיע לידי מסקנות על סמך החומר אשר הוגש לנו.

ברצוני לציין כמה דברים, אשר לדעתי מוכרחים להתקבל פה אחד. קודם כל אנו צריכים לציין, שלא היה פיקוח על מלט ועל יתר חמרי הבניין, וצריך היה לקיים את הפיקוח עוד לפני זמן ניכר.

שנית, שהמחסור במלט היה בטלוסת החדשים האחרונים, ועד אז לא היה קיים מחסור.

שלישית, שאנו קבלנו סולל בונה ומתמטביר המרכזי את החומר המדויק על החלוקת כל המלט שקבלו מ"נשר" עם ציון הסימון במלט, בו בזמן שמסבר, אשר מחלק את המלט לקטור הפרטי, לא קבלנו עד עתה את רשימת חלוקת המלט, שבקטנוה.

רביעית, לפי העליות ששטענו מנאי כוח
ההתיישבות העובדת, הרי כספיות המלט שהם קבלו מהמסגיר לא הספיקו
להם בכדי להגשים את תכניות המגירה שלהם.

חמישית, לפי הרשימה שקבלנו מסולל בונה
על הסימום במלט שהיה ברשותו ולפי העבודות שסולל בונה היה חייב
לבצע על פי חוזה שהיו לו... והוא קבל את העבודות על סמך כמות המלט
שקבעה לה מבית החרוטה "נשר" - לא יכול היה לבצע את כל העבודות
בגלל המחסור במלט.

ששית, הוכח לנו שהקבלנים הפרטיים
גם כן לא יכלו לבצע את העבודות שקבלו בגלל המחסור במלט.

כמו כן אני מבקש לציין את הכספיות
והאחוזים של חלוקת המלט בשנת 1950.

אני מציע ליו"ר הועדה להוציא מכל החומר
שהוגש לנו ואשר עברנו עליו את כל העבודות המוסכמות.
אני מוכיח שלא זכניס רזולוציות פוליטיות.

היו"ר ד. ס. ארם:
ברצוני לשאול את חברי הועדה: האם אתם
מקבלים את ההנחה של חבר הכנסת בהיר,
טעוטיים סיכום מוככם עם מספרים מדויקים של חלוקת המלט בטנה זו?
אם הנחה זו תתקבל, הרי היא תתקבל, אבל אז ישנן עוד שתי הצעות:
של חבר הכנסת לנדאן והצעתו אני.

א. בהיר:
אני מציע, שחברי הכנסת ארם ולנדאן
יציעו את הצעותיהם רק לאחר שיתקבלו
הדברים המוסכמים.

היו"ר ד. ס. ארם:
ה צ ב ע ה.

- בעד הצעת חברי הכנסת בהיר, לדחות את הצעות חברי
הכנסת ארם ולנדאן עד לאחר שיתקבלו הדברים המוסכמים - 6
בעד ההצעה, לדון עכסו בהצעות חברי הכנסת ארם ולנדאן - 3

בתקבלה הצעת חבר הכנסת בהיר:
לדחות את הצעות חברי הכנסת ארם
ולנדאן עד לאחר שיתקבלו הדברים המוסכמים.

היו"ר ד. ס. ארם:
עלינו לסיים את הדיון בענין שיווק התוצרת
הערבית. ובקשר לכך יש לי הצעה מרחיקה
לכת, למסור יפוי כוח לוועדה מצומצמת שתסיים את הדיון בענין שיווק
התוצרת הערבית ושהיא תתקבל, כוחו יהיה יפה לגבי כל הועדה.

א. פרמינגר:
ברצוני להעיר, כי בינתיים ישנן ידיעות
בעתונות שמסרד החקלאות מסיים את ענין
שיוק התוצרת הערבית. יוצא, אפוא, שעבודתנו היא ללא כל תועלת. אני
מציע, על כן, שנוזמין את נציגי מסרד החקלאות לישיבה הבאה. כמו כן
אני מציע, שהדיון בענין שיווק התוצרת הערבית, יקויים לפני הדיון
בענין הפרדסנות.

היו"ר ד. ס. ארם:
זה בלתי אפשרי, כי אנו הזמנו לישיבה
של מסרד את נציגי הפרדסנות. על כן, אני מציע,
סנעדת המטנה לחקר מקורות השוק המסרד תבטל את הישיבה ביום רביעי,
ואז נוכל לקיים ישיבה ביום רביעי ולדון בה בענין שיווק התוצרת הערבית.

ההצעה בתקבלה.